

ПРОБЛЕМАТИКА УРБАНІЗАЦІЇ

Лебідь М.Р. 21 МБГМ, Кузьмін К.С. 21 ГМ
Керівник Ковальов О.О., асист.

*Таврійський державний агротехнологічний університет імені
Дмитра Моторного*

Анотація – розглянуто основні проблеми урбанізації.

Екологічні наслідки господарської діяльності людини спостерігаються повсюдно. Вони досить різноманітні і можуть бути значно відокремлені від безпосередніх джерел впливу на природне середовище і в просторі, і в часі, але найбільш яскраво проявляються на урбанізованих територіях, і особливо у великих містах.

Урбанізація (від лат. urbanus — міський) — історичний процес підвищення ролі міст у розвитку суспільства, який охоплює зміни в розміщенні продуктивних сил, і насамперед у розселенні населення, його демографічну і соціально професійній структурі, образі життя і культури. Урбанізовані середовища проживання — це ускладнення і розширення масштабів міського середовища, перетворення її в реальні безпосередні умови життя все більшої частини населення планети. У зв'язку з процесом урбанізації все більше людей стають городянами.

Розповзання міст на великих просторах породжує безліч екологічних проблем, найважливіші з яких складають:

1. Скорочення сільськогосподарських угідь, землі яких відторгаються районами міської забудови, рекреаційними приміськими парками і лісовими масивами, необхідними для забезпечення відпочинку населення та у якості буферних зон, наприклад зон санітарної охорони, покликаних взяти на себе і нейтралізувати будь-які забруднення, що надходять у повітряне середовище з виробничих об'єктів, підприємств теплоенергетики та транспортних артерій.

2. Інтенсифікація використання енергетичних ресурсів, аж до їх виснаження за рахунок необхідності:

- освітлення території міста;
- інтенсивної експлуатації транспортних засобів;
- у гумідній, субарктичній та арктичній зонах, крім того, теплофікації міст у холодний період року;
- у містах тропічної, субтропічної та аридної зон, крім того, використання кондиціонерів повітря;
- експлуатації багатьох очисних споруд і смітте-переробних заводів.

3. Погіршення стану повітряного середовища міста скиданням

забруднюючих речовин в атмосферу транспортом, виробничими і теплоенергетичними об'єктами а також за рахунок підвищеної запиленості атмосфери. Забруднення, що викликає, у поєднанні з наявною природною вологістю повітря і сонячної радіацією, освіта в теплу пору року високотоксичного фотохімічного смогу, а при низьких негативних температурах повітря морозного туману, також досить негативно впливає на стан верхніх дихальних шляхів та загального здоров'я городян.

4. Деградація водних ресурсів внаслідок їх вилучення для забезпечення потреб міста і забруднення водних об'єктів через повітряне середовище скиданням неочищених і недоочищених стічних вод у водні об'єкти.

5. Втрата і скорочення місць відпочинку, а також зелених масивів всередині і по периферії міст в яких здійснюється відновлення атмосферного кисню, нейтралізація забруднень, що випадають з повітря, а також зниження якості природної основи рекреаційних зон і, відповідно, їх реабілітаційній ролі.

6. Виникнення та вплив на організм людини електромагнітних полів та випромінювань, пов'язаних з лініями високовольтних електропередач, роботою передавальних радіостанцій, радарів метеослужби та інших джерел електромагнітного випромінювання.

7. Зміна мікрокліматичної обстановки, викликане тим, що більш теплий, в порівнянні з приміською зоною, але забруднене повітря, що формується на міській території, утворює стійкий вертикальний повітряний потік. В умовах низьких зимових температур і атмосферою інверсії, що піднявся над містом повітря розтікається до його периферії, поступово охолоджується, опускається до землі і знову повертається в місто. Особливо яскраво ці процеси проявляються в умовах континентального клімату в північних і сибірських містах розташованих у міжгірних улоговинах і глибоко врізаних долинах річок. У тропічних і субтропічних умовах, вертикальний струм повітря, що виникає внаслідок нагрівання асфальтованій поверхні вулиць і будинків, що перешкоджає проходженню над містом вологих повітряних мас і тим самим створює додаткові умови стійкої посухи.

Необхідність вирішення виникаючих в ході урбанізації екологічних, соціально-культурних, містобудівних та інших проблем вимагає постійного вдосконалення управління цим процесом. Оволодіння найбільш істотними закономірностями і механізмами урбанізації підвищує ефективність цього управління.